

ΙΣΤΟΡΙΑ

τῆς

ΣΙΒΥΛΛΗΣ.

(Συν. Ἰδε τόμ. ΙΑ', καὶ ΙΕ' Φυλλ. 338, 340—344.)

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Ἡ Σιβύλλα μικρὸν μόνον μέρος τῶν ἰδίων ἀηδιῶν ἐνεπίστευεν οὕτως εἰς τὸν μαρκήσιον· τὰ δὲ κατὰ τὰ ὁποῖα ἐνόμιζεν ὅτι ἡσθάνετο ἐν τῷ συνόλῳ τῶν παρισινῶν ὑπάρξεων ἐφαίνοντο καθ' ἡμέραν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς εἰς παραδείγματα ἐγγίζοντα πλησιέστατα εἰς τὴν καρδίαν αὐτῆς ὥστε νὰ μὴ λυπηθῇ σοβαρώτερον ἢ ὅσον ἐτόλμα νὰ εἴπῃ. Αἱ παρὰδοχοὶ συζυγικαὶ σχέσεις ἃς ἐδείκνυνεν αὐτῇ ἡ οἰκία Βερν ἐσχημάτιζον εἰς τὸν νοῦν αὐτῆς λυπηρὰν ἀντίθεσιν πρὸς τὴν ζῶσαν ἀνάμνησιν τῆς γλυκειᾶς καὶ σχεδὸν ἀγίας οἰκειότητος τῶν Φερίων. Ἦτο τῷ ὄντι φανερὸν ὅτι ὁ κύριος καὶ ἡ κυρία Βερν, πλην τοῦ προγεύματος καὶ τοῦ γεύματος, τελευταίου σημείου τῆς συναφείας αὐτῶν, ἔζων ξένοι πρὸς ἀλλήλους, ὡς εἰ ὁ ὠκεανὸς ἐχώριζεν αὐτούς. Οὐδὲν κοινὸν εἶχον οὔτε χαρὰν, οὔτε λύπην, οὔτε ἀνάμνησιν, οὔτε ἐλπίδα. Ἀντήλλασσαν ἐν ᾧ ἔτρωγον κοινὰς τινὰς φράσεις καὶ ἔσπευδον νὰ ἐπανεέλθωσιν ἕκαστος εἰς τὰς ἰδίας ἡδονάς.

Ζητοῦσα νὰ ἐξηγήσῃ τὴν τοιαύτην κατάστασιν τῶν πραγμάτων, ἣν ἐθεώρησε τὰ κατ' ἀρχὰς ἀνωμαλίαν ἰδιάζουσαν εἰς τὴν οἰκογένειαν αὐτῆς, ἡ Σιβύλλα ἐκλινε ν' ἀποδώσῃ τὸ σφάλμα εἰς τὴν μάμμην τῆς, τῆς ὁποίας δὲν ἡδύνατο ν' ἀρνηθῇ τὴν ἀλλόκοτον ἀσωτείαν καὶ τὴν ἐντελῆ κατὰ τὸ πνεῦμα ἀργίαν. Θελχθεῖσα ἐξ ἐναντίας ὑπὸ τῶν λαμπρῶν προτερημάτων τοῦ κόμητος, ὑπέθεσεν ὅτι εἶχε μέχρι τέλους ἀποκάμει πρὸς τὴν ἀνίατον νησιοπρέπειαν τῆς γυναικὸς τοῦ καὶ ἀθυμήσει μέχρις ἀποχῆς μακρὰν αὐτῆς. Ἄμα δ' εἰσελθοῦσα εἰς τὴν σειρὰν ταύτην τῶν σκέψεων ἀπέδωκεν εἰς τοῦτο πάντα, ὡς συνήθως συμβαίνει, καὶ ὀλιγώτερον ἠπόρησε διὰ τοὺς ἀποτόμους λόγους εἰς οὓς ὁ κόμης Βερν, χαριέστατος καὶ φιλοπροσήγορος πρὸς πάντας τοὺς λοιπούς, παρεφέρετο ἐνίοτε ἀπέναντι τῆς κομῆσεως ὡς ἐκδικούμενος διότι δὲν ἐνοήθη ἡ καρδία αὐτοῦ καὶ ὁ βίος αὐτοῦ ἔμεινε λελυπημένος. Καταληφθεῖσα ὑπὸ οἰκτου πρὸς τὰ ὑποτιθέμενα δεινὰ τοῦ πάππου τῆς, ἐνόμισεν ἀναγκάσθαι νὰ διπλασιάσῃ τὰς πρὸς αὐτὸν φιλοφροσύνας καὶ θεραπείας. Ἀλλὰ πρῶταν τινὰ, ἐν ᾧ ἐξαίφνης εἰσῆρχετο εἰς τὰ ἰδιαίτερα τοῦ κόμητος δωμάτια ὁδηγουμένη ὑπὸ τοῦ λεπτοῦ ἐκείνου αἰσθήματος, ἡσθάνθη μεγίστην ἐκπληξιν βλέπουσα στρεφόμενον πρὸς αὐτὴν μεθ' ὕψους ὀργίλου ἄμα δὲ καὶ συγκεχυμένου ἀνθρώπου, οὗ τινος τὸ ἐρρύτιδωμένον

πρόσωπον καὶ ἡ φαλακρὰ κεφαλὴ περιεβρέοντο ὑπὸ παχυμύρου ἐκ σικύου (*rommade au concombre*). ἡ δὲ ὑαλίζουσα αὕτη μορφή εἶχε δύο ὄψεις ὡς ὁ ἱανός· ἔνθεν μὲν παρεῖχε τόξον ὀφρύος μελανωτάτης καὶ σωρὸν γενείων μόλις ψαῶν, ἐν ᾧ ἐκεῖθεν ἦτε ὀφρὺς καὶ ὁ σωρὸς τῶν γενείων συνεχέοντο εἰς χιονῶδες τι κενόν. Ἀναγκασθεῖσα δὲ δυσθύμως ν' ἀναγνωρίσῃ τὸν πάππον τῆς ἐν τῇ γελοιώδει ἐκείνῃ μορφῇ ἐβόησεν ἀσθενῇ φωνῇ, ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω καὶ ἔφυγε δρομαία. Ἀνεμνήσθη εὐθύς τὴν ὅλως διάφορον μέριμναν, ἣν ὁ μαρκήσιος τῶν Φερίων ἐλάβανε περὶ ἑαυτοῦ, καὶ πῶς, ἀντὶ νὰ κρύπτῃ ὡς ὑπὸ προσωπεῖον τὴν προδεθηκυῖαν ἡλικίαν, ἠγάπα ἐξ ἐναντίας νὰ κοσμήσῃ αὐτὴν προστιθεῖς λευκὴν κόκκιν εἰς τὰς λευκάς τοῦ τρίχας. — Ἀνεμνήσθη ἐν ταύτῳ βιζίαν τινὰ καταφορὰν ἣν ὁ κόμης ἀπέτεινεν ὀλίγας ἡμέρας πρῶτον πρὸς τὴν κόμησσαν ἐναντίον τῶν γυναικῶν ἐκείνων αἵτινες δὲν ἐγίνωσκον νὰ γηράσωσιν ἀλλ' ἐπιμόνως κατελύπουν τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ἄλλων διὰ γυμνασμάτων ἡμίσεως αἰῶνος. Ἡρώτησε δ' ἑαυτὴν ἂν ἡ ἠθικὴ αὕτη διδαχὴ, ἀρίστη καθ' ἑαυτὴν, ἤρμοζεν εἰς τὸ στόμα τοῦ κόμητος. Αἱ δὲ σκέψεις αὐτῆς καὶ ἡ περίστασις ἡ διεγείρασα αὐτὰς ἐβύθισαν τὴν Σιβύλλαν εἰς νέας ἀβεβαιότητας ταχέως ἄλλως τε σαφηνισθείσας.

Αὐτὴν τὴν ἑσπέραν τῆς ὁλοθρίας ἡμέρας καθ' ἣν ὁ κόμης κατελήφθη ὑπὸ τῆς Σιβύλλης εἰς τὰ ἄδεια καὶ τὰ κρύφια τοῦ ἐργαστηρίου τοῦ ὁ γέροντος εὐγενῆς ἔπαθεν εἰς τινὰ ἐν τῷ θεάτρῳ ἔρωτα, μηδαμῶς ἀνήκοντα εἰς τὸ προκείμενον, ἀποτυχίαν τοσοῦτω σοβαρὰν ὥστε καὶ ὅλη αὐτοῦ ἡ εὐθυμία δὲν ἡδυνήθη νὰ χωνεύσῃ αὐτήν. Τὴν νύκτα προσεβλήθη ἑλαφρῶς ὑπὸ ἀρθρίτιδος ἐμποδισάσης αὐτὸν νὰ ἐξέλθῃ ἐπὶ μίαν ἐξομαδὰ. Ἡ δὲ Σιβύλλα ἐθαύμασεν ἰδοῦσα εὐθύς τὴν μάμμην τῆς διακόπτουσαν ἐντελῶς τὸν ῥοῦν τῶν ἀγαπητῶν αὐτῇ ἔξεων καὶ καθοσιουμένην εἰς περιπαίησιν τοῦ ἀνδρός τῆς μετὰ ζήλου τόσῳ μάλλον ἀξιεπαίνου καθ' ὅσον κάκιστα ἀντημείβετο. Ὁ κόμης δὲν ἠγάπα νὰ ἀσθενῇ, καὶ, ὢν ἀρρώστος, ἐπροθυμεῖτο μηδένα ν' ἀφήσῃ ν' ἀγνοῇ ἐν τῇ οἰκίᾳ πόσον δυσηρέσται αὐτῷ ἡ ἀσθένεια. — Νῦν ὅμως ἐφιλοτιμήθη νὰ τηρήτῃ πρὸς τὴν ἐγγόνην τοῦ λείψανόν τι εὐπροσγηγορίας· ἀλλ' ἡ γυνὴ τοῦ, εἰ καὶ ἐντελῶς ξένη εἰς τὸ πρῶτον αἶτιον τῶν δεινῶν αὐτοῦ, αὐτὴ ἐθέρισε ἀφθόνως τὰ προϊόντα. Ἄλλως τε δὲ ὑπέμενε μετ' ἀξιεπαίνου καρτερίας τὴν ψυχρὰν σκυθρωπότητα δι' ἣς ὁ κόμης ἀντήμειβεν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὰς φροντίδας αὐτῆς. Ἀλλ' ἡμέραν τινὰ ἡ ὑπομονὴ ἐπέλιπεν αὐτήν. Ὁ κόμης, ἐκτάδην κείμενος ἐπὶ τινος θρονίου, συνεζήτησε μετὰ τῆς Σιβύλλης περὶ τῆς ἀξίας φημιζομένου τινὸς δράματος. Ἡ δὲ κόμησσα περιήρχετο εἰς τὸ δωμάτιον παρασκευάζουσα ποτὸν τι,

κλείουσα περιπέτασματί, θύραν τινά διὰ λίνου στοιβάζουσα.

— Τί διάβολον! ανέκραξεν ὁ κόμης Βέρν, θὰ παύσης τέλος πάντων νὰ κινῆσαι ὡς κινεζικὴ σκιά; Δὲν γνωρίζω τίποτε δυσαρεστότερον ὅταν ὁμιλῇ τις εἰ μὴ τὸ αἰώνιον τοῦτο περιπάτημα! Ἐλὰ νὰ καθήτης.

Ἐκείνη δὲ πειθήνιος ἤλθε καὶ ἐκάθησε τῆς συνομιλίας δ' ἐπαναληφθείσης ἠθέλησε νὰ εἴπῃ τι καὶ αὐτῇ, ἀλλ' ὁ κόμης ὑψωσε τοὺς ὤμους.

— Μὴ ὁμιλῇς λοιπὸν διὰ νὰ μὴ εἴπῃς τίποτε, ἀγαπητὴ μου! Ὅταν δὲν ἔχῃ τις δύο ιδέας εἰς τὴν κεφαλὴν πρέπει νὰ σιωπᾷ!

— Ἀλλὰ, φίλε μου, συγχώρησέ με, εἶπεν ἡ κόμνησσα, εἶσαι παρὰ πολὺ δυσάρεστος! — Καὶ ἔφερε τὸ ρινόμικτρον εἰς τοὺς ὀφθαλμούς.

— Ὡ θαυμάσια! ὑπέλαβεν ὁ κόμης, τώρα ἔχομεν καὶ σκηνάς! σκηνάς εἰς τὸ δωμάτιον ἐνὸς ἀρρώστου. . . ὥραϊα ἐξέλεξες τὴν ὥραν, . . . θαυμάσια τὴν ἐξέλεξες! Αἱ! Θεέ μου, ἀγαπητὴ μου, εἰξεύρω τί σε κατέλαθε. . . Εἰξεύρω πόθεν ἔρχεται ἡ χολή σου. . . Τρεῖς ἢ τέσσαρας ἐσπέρας ἐπέρασες εἰς τὴν οἰκίαν σου! . . . Τοῦτο εἶναι ὑπὲρ τὰς δυνάμεις σου. Φύγε λοιπὸν, ὕπαγε, ὕπαγε νὰ γρακολογήσῃς μὲ τὰς φίλας σου, νὰ ἀφανίσῃς τὸ ἄλογόν σου, νὰ ἐκδιπλώσῃς τὰ φορέματά σου! Αὐτὴν μόνην τὴν εὐτυχίαν ἐννοεῖς εἰς τὸν κόσμον. . . καὶ δὲν θέλω νὰ σὲ τὴν στερήσω περισσότερον!

Ἡ ὑπέρμετρος αὐτὴ προσβολὴ ἐξήγειρε τὴν κόμνησσαν ἀπὸ τῆς ἰδίας ἀδρανείας· ἐξέπεμψε δ' αἰφνης φωνὴν ἐξ ἐκείνων ὡς τὸ πάθος καὶ ἡ ἀλήθεια ἀποσπῶσι καὶ ἀπ' αὐτῆς τῆς ἡκιστα εὐγλώττου τῶν γυναικῶν.

— Ἀ! εἶπε, τοῦτο εἶναι παρὰ πολὺ ἄδικον. . . εἶναι αἰσχρὸν! . . . Δὲν θέλω σκηνάς, . . . ἀλλὰ θὰ σὲ ἀποκριθῶ. . . Δὲν θὰ μὲ ἀφαιρέσῃς τὸ σέβας τοῦ παιδίου τούτου χωρὶς νὰ δοκιμάσω νὰ τὸ ἐπανακτήσω! . . . Ἀλλως τε εἰς τὰ συμβαίνοντα ἐδῶ βλέπει μάθημα καὶ πρέπει νὰ ἐννοήσῃ! Καὶ ἐγὼ ὁμοίως, ἤμην παιδίον ὅταν μὲ ἐνυμφεύθῃς, καὶ ἂν ἔμεινα ὅ,τι ἤμην, ἂν δὲν ἔχω, καθὼς λέγεις, δύο ιδέας εἰς τὴν κεφαλὴν, ἂν ἀπὸ τεσσαράκοντα ἐτῶν ἐρυθριῶ διὰ τὴν ἀνικανότητά μου ἐνώπιόν σου καὶ τοῦ κόσμου ὀλοκλήρου, . . . ποῖος πταίει; Ἄν ἤμην πλησίον σου ἀληθῶς ὅ,τι ἔπρεπε νὰ εἶμαι, γυνή σου, φίλη σου, ὄχι ἐρωμένη μιᾶς ἡμέρας, θὰ ἐγίνοντο ὅλα αὐτά; . . . Μήπως δὲν σε ἠγάπων ἀρκετὰ ὥστε νὰ δεχθῶ τὰ μαθήματά σου, τὰς συμβουλὰς σου, τὰς διδασχάς σου, ἂν ἐκοπίαζες ὀλίγον νὰ μὲ τὰς προσφέρῃς; Ἀ! γονυπετὴς θὰ τὰς ἐδεχόμην! Τί ἄλλο ἐζήτουν, τί ἄλλο ὠνευρομένην. . . Νὰ εἶμαι πλησίον σου, νὰ σὲ βλέπω, νὰ σὲ ἀκούω, νὰ ὑψωθῶ μέχρι

σοῦ! Πᾶσα κόρη νυμφευομένη καὶ ἔχουσα ἀγαθὴν καρδίαν εἶναι ἐτοίμη, ὡς ἐγὼ ἤμην, νὰ γένη μαθήτρια τοῦ ἀνδρὸς ὑπήκουος, εὐτυχῆς, ἐνθους. . . Ἡ γυνὴ μανθάνει τὸ πᾶν παρ' ἐκείνου τὸν ὅποιον ἀγαπᾷ καὶ μόνον παρ' αὐτοῦ μανθάνει τὰ πράγματα. . . Ὑμεῖς οἱ ἄνδρες μᾶς ἐξάγετε ἀπὸ τοῦ χάους ἢ μᾶς ἀφίνετε ἐκεῖ! . . . Σὺ δὲ μὲ ἀφῆκες ἐκεῖ! Δὲν ἠθέλησες νὰ θυσιάσῃς καὶ μίαν ὀρεξίν σου, καὶ μίαν ἔξιν, καὶ μίαν ἐσπέραν, διὰ νὰ καταστήσῃς τὸ παιδίον ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον σὲ ἐλάτρευε, γυναῖκα ἀξίαν νὰ σ' ἐννοήσῃ! Καὶ ἔπειτα μὲ ἐπιπλήττεις διὰ τὴν μηδαμινότητά μου, τὸ ἔργον σου! . . . Καὶ μὲ ἐπιπλήττεις, Θεέ μου! διὰ τὴν παράφροναν, κενὴν, καὶ ἄσωτον ζωὴν μου! . . . Ἀλλὰ ποῖος ἐξ ἡμῶν πρῶτος ἐλειποτάκτησε ἀπὸ τῆς οἰκογενειακῆς ἐστίας, πλησίον τῆς ὁποίας μόνην εὐτυχίαν ἐπεθύμησα ἐν τῷ κόσμῳ νὰ μείνω δεδεμένη παρὰ τοὺς πόδας σου; . . . Καὶ μετὰ τόσα πάλιν ἔτη, τρέχω, προσκολλῶμαι εἰς τὴν ἐστίαν αὐτὴν, ἅμα σὲ βλέπω ἐκεῖ. . . Καὶ σὺ οὕτω μὲ δέχεσαι! . . . Ἀ! ἂν δὲν ἐρρίπτόμην ὀλόκληρος εἰς τὸν ἀφρόντιστον καὶ ματαιόδοξον τοῦτον βίον, ἡ λύπη θὰ μὲ ἐφόνευε. . . ἢ θὰ μὲ κατέστρεφεν, ὡς τόσας ἄλλας! Μὴ παραπονήσαι λοιπὸν, διότι, ἂν ἔμεινα παιδίον καὶ ἀνόητος γυνή, ἔμεινα ὅμως τιμία. . . καὶ, ἂν ἡ ζωὴ μου ἦναι ἀθλία, ἂν ἡ κεφαλὴ μου ἦναι κενή, ἂν ἡ καρδία μου ἔγεινε σύντριμμα, . . . ἡ τιμὴ σου ὅμως ἔμεινεν ἀκεραία καὶ τὸ ὄνομά σου ἀκηλίδωτον!

Ἐν ᾧ δ' ἐπέραινε ταῦτα ἡ φωνὴ τῆς ταλαιπώρου γυναικὸς ἐσθέσθη εἰς χεῖμαρξον δακρύων· ἠγέρθη καὶ ἐξῆλθε τοῦ δωματίου.

Ὁ δὲ κόμης Βέρν, καίτοι μέγας φίλαυτος καὶ ἀκόλαστος, ὅμως οὔτε ἀνόητος ἦτο οὔτε κακὸς ἄνθρωπος, μόλις ἐδοκίμασε νὰ διακόψῃ κατ' ἀρχὰς διὰ τινων ἐπιφωνήσεων ἀνυπομονησίας τὰς σφοδρὰς μομφὰς τῆς γυναικὸς τοῦ ἔπειτα, κατὰ πληκτος καὶ ὡς δαμασθεῖς ὑπὸ τῆς ἀπροσδοκήτου καὶ βικίας ἀμύνης τοῦ ἀδυνάτου ἐκείνου ὄντος ἠκουσε τέλος αὐτὴν μετὰ τινος συγχύσεως καὶ σεβασμοῦ. Ἰδὼν δ' αὐτὴν ἐξελθοῦσαν, ἔλαβεν ὕψος σοβαρὸν, μὴ σύνηθες εἰς αὐτόν, καὶ εἶπεν εἰς τὴν Σιβύλλαν·

— Ὑπαγε, τέκνον μου, ὕπαγε νὰ ἴδῃς μήπως πάσχῃ ἡ μάμμη σου.

Ἡ δὲ Σιβύλλα ἔδραμεν εὐθύς. Ἡ σκηνὴ ἧς ἐγένετο μάρτυς ἔσχεν ἀποτέλεσμα φυσικὸν νὰ ἐπαναφέρῃ ἐντελῶς εἰς τὴν κυρίαν Βέρν τὰ αἰσθήματα τῆς προσωποληπτικῆς συμπαθείας ἃ τινὰ πρὸς ὥραν ἀπεπλάνησεν ἐπὶ τοῦ πάππου τῆς. Εὗρε δὲ τὴν κόμνησσαν ὀλοφυρομένην γονυπετὴ ἐπὶ τῆς ἑδρας τοῦ εἰκονοστασίου. Δαψιλεύουσα δὲ θωπείας, ἀνήγγειλεν αὐτῇ οὐχὶ ἄνευ τινὸς ὑπερβολῆς τὸ μαλα-

κὸν ἐνδιαφέρον μεθ' οὗ ὁ κόμης ἔστειλεν αὐτὴν πλησίον της. Κατέδειξεν αὐτῇ τὴν προσδοκίαν γλυκέων τινῶν ἐτῶν, ἅτινα ἤθελον ἀποζημιώσῃ αὐτὴν ὀλίγον διὰ τὴν μακρὰν τοῦ βίου ἀποτυχίαν. Ὁ κύριος Βέρν θὰ ἐπανήρχετο ἐξ ἀνάγκης συχνότερον ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν εἰς τὴν ἰδίαν ἐστίαν, καὶ αἰσθάνομενος τὰ σφάλματά του, καὶ ἔνεκα τῆς ἡλικίας καὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ἀναπαύσεως· ἡ δὲ κυρία Βέρν ἔπρεπε νὰ κατορθώσῃ νὰ κρατῇ αὐτὸν καὶ νὰ τὸν προσκολλήσῃ μικρὸν κατὰ μικρὸν ἐκεῖ παρασκευάζουσα αὐτῷ οἰκειότητα ἐν ᾗ ὁ νοῦς του δὲν ἤθελεν αἰσθανθῇ ἑαυτὸν παρὰ πολὺ μεμονωμένον. Ἡ κόμησσα ἐδεσμεύθη ὑπὸ τῆς μαγείας τῶν παραμυθιῶν καὶ τῶν ἐλπίδων τούτων.

— Ἀγχωτή μου κόρη, εἶπεν εἰς τὴν Σιδύλλα, εἶναι πολὺ ἀργά. Καὶ ὁμως θὰ δοκιμάσω . . . Θὰ κάμω ὅ,τι μὲ εἶπες . . . Παραδίδομαι εἰς σέ !

Ἡ δὲ Σιδύλλα μετὰ τῆς συνήθους ζέσεως τῆς ψυχῆς ἀνεδέχθη τὸ παράδοξον πρόσωπον τὸ ἐπιβαλλόμενον αὐτῇ ὑπὸ τῆς ἐμπιστοσύνης τῆς μάμμης της καὶ κατέβαλεν εἰς τοῦτο ὅλην τὴν λεπτότητα καὶ τὴν χάριν τοῦ πνεύματός της. Δὲν ἀνῆρπασεν ἀποτόμως τὴν κυρίαν Βέρν ἀπὸ τῆς κοσμικῆς αὐτῆς περιπλανήσεως· ἀλλ' ἐφρόντισε νὰ διευθύνῃ αὐτὴν ἐκεῖ καὶ νὰ τὴν μετριάξῃ περιορίζουσα αὐτὴν ὀλίγον κατ' ὀλίγον εἰς τὸν κύκλον τῶν ἐκλεκτοτέρων σχέσεων. Κατῴρθωσε δὲ νὰ παρεκκλίνῃ αὐτὴν ἐνίοτε τὴν ἡμέραν ἀπὸ τοῦ αἰωνίου γύρου τῆς λίμνης, δοῦσα εἰς τοὺς περιπάτους αὐτῆς σκοπὸν ἄξιον περισσοτέρου ἐνδιαφέροντος. Ἐκ σπανίων διαλειμμάτων, ἐκράτει αὐτὴν τὸ ἑσπέρας κατ' οἶκον· ἐνέγραψεν αὐτὴν συνδρομητὴν εἰς τὰ περιοδικὰ συγράμματα, καὶ ἀνεγίνωσκεν αὐτῇ μετὰ τῆς μὲς Ὀνείλ πράγματα, ἅτινα ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ. Καὶ ναὶ μὲν δὲν διανοήθη ποτὲ ἡ Σιδύλλα νὰ ἐπιχειρήσῃ ῥιζηδὸν τὴν ἀνατροφὴν τοῦ νοῦς ἐκείνου εἰς ὃν πᾶσαι αἱ βῆσεις ἔλειπον, ἀλλ' ἐδοκίμασεν ἀπλῶς νὰ παρενέιρῃ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ χάους ἐκείνου, τοῦ ἐλαφροῦ καὶ κυμαινομένου, εἰδήσεις τινὰς ἀκριβεῖς περὶ τῶν πραγμάτων ἅτινα ἡ κίνησις τοῦ παρισινοῦ πολιτισμοῦ καθ' ἡμέραν ἐπαναφέρει εἰς τὴν ὁμιλίαν. Εἶχε παρατηρήσει ὅτι ἡ μάμμη της, ὡς πᾶσαι αἱ κοσμικαὶ κουφόνοες γυναικες τοῦ εἴδους αὐτῆς, μᾶλλον προσέκοπτεν ἔνεκεν ἑλλείψεως ἰδεῶν ἢ ἔνεκεν ἀοριστίας ἐν τῇ διανοίᾳ καὶ ἀνακριθείας ἐν τῷ λόγῳ· ἐσοφίσθη δὲ νὰ ὀρίσῃ αὐτῇ πληθὺς λέξεων, ἃς ἤκουεν αὐτὴν μεταχειριζομένην κακῶς ὡς κορώνην· καθάρσκει δὲ τὴν γλῶσσαν αὐτῆς, εἰσέγαγε περισσότερον φῶς καὶ πλείονα ἀκρίβειαν εἰς τὸ πνεῦμα. Ἠγωνίσθη τέλος ἐπιμόνως νὰ διδάξῃ αὐτὴν νὰ ὑπερπηδῇ τὸ διάστημα τὸ χωρίζον τὴν φλυαρίαν ἀπὸ τῆς ὁμιλίας. Ἐλεγε δὲ καθ' ἑαυτὴν δικαίως ὅτι ἂν ἡ κυ-

ρία Βέρν δὲν ἀπελάμβανεν ἐκ τῶν ὑψίμων σπουδῶν τῆς ἄλλης τινὰ ὠφέλειαν, παρασκευάζεν ὁμως εἰς τὴν μόνωσιν τοῦ γήρατος αὐτῆς ἀγαθὰς καὶ σοβαρὰς παραμυθίας.

Ἡ Σιδύλλα καθ' ὅλον τὸν χειμῶνα ἔθρεψεν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς τὸν σκοπὸν νὰ ὑπάγῃ νὰ περάσῃ μέρος τῆς καλῆς ὥρας τοῦ ἔτους ἐν Φερίας· ἀλλ' ἀπεφάσισε νὰ θυσιάσῃ τὴν ἐλπίδα ταύτην ἵνα μὴ διακόψῃ τὸ ἔργον τῆς θυγατρικῆς ἀγάπης καὶ μὴ καταθλίψῃ τὴν μάμμη της καταληφθεῖσαν ὑπὲρ αὐτῆς ὑπὸ τρυφεροῦ πάθους. Ὅθεν ἠκολούθησεν αὐτῇ εἰς Ἅγιον Γερμανόν, ὅπου ὁ κόμης καὶ ἡ κόμησσα συνειθίζον νὰ κατοικῶσι τὸ θέρος ἐπὶ προφάσει νὰ διαγάγωσιν ἀγροτικὸν βίον. Τῇ ἀληθείᾳ δὲ εἶχον τὴν εὐτυχίαν νὰ ἀνευρίσκωσιν ἐπὶ τοῦ ὑψώματος (Terrace) καὶ εἰς τὰς πλησίον οἰκίας μέρος τῶν Παρισίων τῶν καὶ νὰ μὴ ᾔναι παρὰ πολὺ μακρὰν τῆς πρωτευούσης. Ἡδύνατο ἐκεῖθεν, ὅταν ἡ νοσταλγία τῆς ἀσφάλτου (*) κατελάμβανεν ἰσχυρῶς αὐτοὺς νὰ κρατυνθῶσιν εὐκόλως, ὡς ὁ Ἀνταῖος, ἐγγιζόντες εἰς τὴν ἱερὰν πίσσαν.— Οἱ Παρισινοὶ, οἵτινες προσποι-οῦνται ἀσμένως ὀρέξεις ἀγροτικὰς μόλις ὑποφέρουσιν ἐν γένει τὴν ἐξοχὴν εἰς ἀσθενῇ δόσιν καὶ ἐπὶ τῷ ὄρῳ ν' ἀκούσῃ τὴν μουσικὴν τῆς φρουρᾶς μᾶλλον ἢ τῶν πτηνῶν τὸ κελάδημα. Ὅσαι δὲ αὐτῶν πηγνύουσι τὴν ἰδίαν σκηνὴν κατὰ τὸ θέρος πέραν τῶν ἀμέσων περιχώρων τῶν Παρισίων μάτην ὑποκρίπ-πουσιν ὑπὸ τὰ χρώματα τοῦ εἰδυλλίου ἐνέργειάν τινα οἰκικῆς οἰκονομίας. Ὁ βίος τῆς ἐξοχῆς καὶ τῆς ἐπαρχίας εἶναι φρόνητρον εἰς αὐτοὺς, οὐχὶ διότι, ὡς συγκαταβαίνουναι νὰ πιστεύσωσιν, οἱ Παριῖοι εἶναι τὸ μόνον μέρος τοῦ κόσμου τὸ ὁποῖον δύναται νὰ παράσχῃ τροφὴν εἰς τὴν δραστηριότητα, εἰς τὴν δεινότητα τοῦ πνεύματος αὐτῶν, ἀλλὰ διότι εἶναι ὁ μόνος τόπος ὁ κάλλιον παντὸς ἄλλου διδοὺς τὴν ἐπιφάνειαν τῶν προτερημάτων τούτων εἰς τοὺς μὴ ἔχοντας αὐτὰ καὶ βοηθῶν μάλιστα αὐτοὺς νὰ μὴ ἔχωσιν ἀνάγκην αὐτῶν. Καὶ τῷ ὄντι ὁ Παρισινός (δὲν συμπεριλαμβάνομεν ἐνταῦθα, ἐννοεῖται, τὰς Παρισινάς !), φαντάζεται εὐχαρίστως ὅτι ἔχει ὅλον τὸ πνεῦμα τὸ περὶ αὐτὸν κυκλοφορούμενον καὶ ἀπκλάττεται συχνότερον ἢ ὅσον φαντάζεται νὰ προσθέσῃ τὸ ἴδιον ἑαυτοῦ πνεῦμα. Μεταφερόμενος δὲ εἰς σχετικὴν τινὰ ἐρημίαν καὶ περιοριζόμενος εἰς τὰς ἰδίας αὐτοῦ δυνάμεις νομίζει ὅτι βαρύνουσιν αὐτὸν καὶ ὁμως αὐτὰς βαρύνει ἑαυτόν. Τὸ περιεκτικὸν τοῦτο ὃν δὲν ἔχει προσωπικὴν ὑπαρξίν· εὐθύς ὡς ἀναγκάζεται νὰ ζήσῃ καθ' ἑαυτόν, αἰσθάνεται ἑαυτὸν ἐν τῷ κενῷ, καὶ ἐπικαλεῖται κραυγάζων τοὺς

(*) Τὰ πεζοδρόμια τῶν Παρισίων εἰσὶ κατεσκευασμένα ἐξ ἀσφάλτου, πλην τοῦ περιζώματος ὑπὸς λιθίνου. Σ. Μ.

Παρισίους· εκείνους ὅπου οὐδέποτε βαρύνεται, διότι οὐδέποτε εὐρίσκεται ἐν αὐτοῖς.

Ἐν τούτοις ἡ ἐν Ἀγίῳ Γερμανῷ ἀγροτική δι-
αιτῇ, καίτοι ζωपुरουμένη ὑπὸ πολλῶν ἐπιτοπίων
σχέσεων καὶ γλυκυνομένη ὑπὸ τῆς γειτνιασεως τῶν
λεωφόρων τῶν Παρισίων, κατέλειπεν ἔτι ἐν τῷ βίῳ
τοῦ κόμητος καὶ τῆς κομήσεως ὥρας ἀεργίας, ὣν τὸ
βάρος, κατὰ τὰ παρελθόντα θέρη, ὑπῆρξεν εἰς αὐ-
τοὺς ἀνυπόφορον. Κατὰ τὰς στιγμὰς ταύτας τῆς ἀ-
ναγκαστικῆς σχολῆς καὶ ἐρημίας ἡθιθάνθησαν ἀμφο-
τεροι τὸ πρῶτον τὴν γλυκύτητα τῶν κρυφίων δε-
σμῶν, οὓς ἡ ἀβρὰ χεὶρ τῆς ἐγγόνης ὕφαινε με-
ταξὺ αὐτῶν μετὰ θελακτικοῦ ζήλου. Ἐθαύμασαν
ὅτι ἀκόπως ἐξέτεινον τὴν ἐσπερινὴν ἀγρυπνίαν, ἣν
μόνην φροντίδα εἶχαν ἄλλοτε πῶς νὰ συντέμωσιν ὅ-
σον τὸ δυνατόν περισσότερον. Ἡ χαρίεις παρουσία,
ἡ ζωηρότης τοῦ πνεύματος καὶ τῶν πλεονεκτημά-
των τῆς Σιδύλλης συνέτεινον τῇ ἀληθείᾳ πολὺ εἰς
τὸ νὰ κουφίζωσιν αὐτοῖς τὰς ὥρας· ἀλλὰ πλέον ἢ
ἅπαξ ὁ κόμης, ὅστις κατεφρόνει ἐν γένει πολὺ νὰ
ἀκολουθήσῃ μετὰ τῆς γυναικὸς τοῦ τακτικῆς συνο-
μιλίαν, κατέλαβεν ἑαυτὸν ἀκούοντα μετὰ τινος ἐν-
διαφέροντος αὐτὴν καὶ ἀποκρινομένον σχεδὸν σοβα-
ρῶς. — Ἐσπέραν τινὰ, προκειμένου περὶ νέου τινὸς
μελοδράματος, οὗ τινος ἡ Σιδύλλα ἀνεγίνωσκε τὴν
μουσικὴν, προῆλθε μάλιστα ἐναντίον τῆς κομήσεως
εἰς ὑποστήριξιν γνώμης ἐπὶ τῶν διαφόρων χαρα-
κτῆρων τῆς ἰταλικῆς καὶ τῆς γερμανικῆς μουσικῆς.
Ἐθερμάνθη δὲ κατὰ τὴν φιλονεικίαν ταύτην, κατὰ
τὴν συνηθείαν, ἐδείχθη ἀλαζών, ὠργίσθη ἐλαφρῶς
βλέπων τὴν γυναῖκά του ἐκφέρουσάν, καὶ μάλιστα
καλῶς ἐκφέρουσάν, γνώμην ἐναντίαν αὐτοῦ, ἔπειτα
αἰφνης·

— Ἄ! εἶπε, ἐνικήθην... σὺ ἔχεις δίκαιον!
Ἀλλὰ, τί διάβολον! γίνεσαι σοφῇ, ... δὲν σὲ ἀνα-
γνωρίζω πλέον... Ποῖος σὲ μανθανεὶ ὅλα αὐτά;

— Φεῦ! τὸ παιδίον τοῦτο, εἶπεν ἡ κόμησσα
δεικνύουσα τὴν Σιδύλλαν.

Ὁ κόμης ἠγέρθη καὶ ἐβάδισεν ὀλίγον ἐν τῇ αἰ-
θούσῃ. Αἰφνης δὲ ἐστάθη ἐνώπιον τῆς Σιδύλλης καὶ
λαβὼν τὰς δύο αὐτῆς χεῖρας·

— Εἶσαι λοιπὸν κόρη τοῦ Θεοῦ! Εἶπε μεθ' ὅ-
φους συγκεκινημένου. Εἶσαι ἀξία ἀνταμοιβῆς καὶ θὰ
τὴν λάβῃς πιστεύω.

Καὶ πλησιάσας εἰς τὴν κυρίαν Βέρν ἡσπάσθη τὸ
μέτωπον αὐτῆς μετὰ τρυφερῆς ἐπιμνηνῆς. Οἱ ὀφθαλ-
μοὶ αὐτοῦ ἦσαν ὕγροι καὶ κατέλιπε τὴν αἰθουσαν.

Ἡ δὲ κόμησσα, ἅμα ἐξεληθόντος, ἔνευσεν εἰς τὴν
Σιδύλλαν νὰ πλησιάσῃ καὶ ἀνοίξασα τὰς ἀγκάλας
ἐσφιγξεν αὐτὴν μακρὸν ἐπὶ τῆς καρδίας της κλαί-
ουσα.

Ἡ δὲ χαρὰ αὕτη ἀνανεωθείσα ὑπ' ἄλλας μορφάς,

κατέστησεν ἀνεκτὴν εἰς τὴν Σιδύλλαν τὴν τεχνητὴν
πῶς ἐξοχὴν τοῦ Ἀγίου Γερμανοῦ, ἣν κατέλειπεν ἄνευ
πόθου περὶ τὰ τέλη τοῦ φθινοπώρου, ὅπως ἐπανεῖλθῃ
εἰς Παρισίους, ἐνθα ἀνέμενεν αὐτὴν ἡ κρίσις τοῦ ἰδίου
μέλλοντος.

(Ἔπεται συνέχεια.)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

Περὶ καταργήσεως τῶν τελωνείων τῆς Ἑλλάδος, Ὑπόμνη-
μα Λ. Εὐμορφοπούλου. Ἐν Ἐρμούπολει 1863.

Ἐκθεσις περὶ τῶν τελωνείων τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ Σ. Σωτη-
ροπούλου, Γ. Γραμματέως τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν
ὑπουργείου. Ἐν Ἀθήναις 1863.

(Ὅρα φυλλάδ. 343. Τέλος.)

Πρὸς τῷ κυρίῳ ζητήματι τῶν τελωνείων ὁ συγ-
γραφεὺς τοῦ Ὑπομνήματος, λαβὼν ἐνδόξιμον ἐκ
τῆς Ἐκθέσεως τοῦ Κ. Σωτηροπούλου, ἐμφιλοχωρεῖ
καὶ εἰς τινὰ ἄλλα, οἷον περὶ συνοικισμοῦ, γεωργίας,
βελτιώσεως ἐργοχείρων, ὕλικῆς καὶ ἠθικῆς προόδου,
προξένων καὶ τῶν τοιούτων. Ὅμιλεῖ δὲ περὶ πάν-
των τούτων ἐξ ἐπιμέτρου καὶ ἐν παρόδῳ. Ἐν παρό-
δῳ ἄρα θέλω εἶπει καὶ γὰρ ὀλίγα, νύξιν μᾶλλον ἐπι-
θυμῶν νὰ δώσω εἰς ἔρευναν ζητημάτων, ὧν τὰ πλεῖ-
στα δέονται καὶ πολλῆς σκέψεως, καὶ πλείονος συ-
ζητήσεως, καὶ μακρᾶς πραγματείας, ἀλλὰ μὴν καὶ
σπουδαίας μελέτης τῆς πολιτικῆς ἱστορίας καὶ τῆς
ἀνθρωπίνης φύσεως.

Περὶ συνοικισμῶν καὶ γεωργίας καὶ βιομηχανίας
καθ' ἑκάστην ἀναγινώσκωμεν καὶ ἀκούομεν βομβού-
σας περὶ ἡμᾶς ἱερεμιάδας καὶ κατακρίσεις κατὰ τῆς
ἐξουσίας. Ἀλλ' ἐν πρώτοις ὀφείλω νὰ καταδείξω τὸ
ὑπερβολικὸν τῆς ἀξιώσεως, ὅτι τῶν κυβερνήσεων
καθῆκον εἶναι νὰ φροντίζωσι περὶ τῆς τελειοποιή-
σεως καὶ τῶν βαναυσωτέρων βιομηχανιῶν. Αἱ μὲν
κυβερνήσεις ἔχουσι καθῆκον νὰ δίδωσιν ἀσφάλειαν,
τάξιν, ἡσυχίαν, ἐλευθερίαν, δικαιοσύνην, εἰς δὲ τοὺς
πολίτας ἀπόκειται ν' ἀναζητῶσι τοὺς τρόπους τῆς
ἀναπτύξεως καὶ τῆς προαγωγῆς τῶν ἰδίων ἐπαγ-
γελμάτων. Ὁ συγγραφεὺς παραδείγματος χάριν τοῦ
Ὑπομνήματος ἀγανακτεῖ ὅτι « μετὰ τριακοταετῇ
βασιλείᾳ τὰ μπρίκια τοῦ καφέ καὶ αἱ ἐσχάραι καὶ
διάφορα ἄλλα ἀγγεῖα ἐφόλαξαν τὸ ἀρχαῖον τουρκικὸν
σχῆμα. » (σελ. 18.) Ζητῶ τὴν ἄδειαν ν' ἀμφισβητήσω
τὴν σπουδαιότητα τῆς ἀγανακτήσεως, καὶ νὰ ὑπο-
θέσω ὅτι μᾶλλον ὑπῆρξεν ἐκρηγῆς στιγμιαίας παρα-
φορᾶς, αὐτῆς ἐκείνης ἥτις κυριεύει ἐνίοτε καὶ τῶν ἐ-
δραιωτέρων φρενῶν ἐν ὥρᾳ κρίσιμων γεγονότων. Τὸ